צז: המוצא תפילין פרק עשירי עירובין

רבי שמעון אומר נותנן לחבירו בו'. גרסה דלמס לין סס מחברים היה מתיר רבי שמעון להוליך פחות מארבע אמות דלא גרע מכים דפרק מי שהחשיך (שבת דף קנג:) והתם נמי אם היו מחברים הרבה והיו כולן שותפין בו גרסה לרבי שמעון נותנו לחבירו וחבירו לחבירו דהכי עדיפא ליה: [2]**הכי** גרסינן וכן בנו ואפילו הן **מאה**. ולא כספרים דגרסי ואפי' הן מאה וכן בנו דבגמרא מוכח דאפילו הן מאה אבנו קאי דמפרש טעמא אע"ג דקשיא ליה ידא: **את** **החי במטה פטור**. ופ"ת נהי שהחי נושא את עצמו להוי כמו זה יכול וזה אינו יכול דיכול מייב כדמוכח בהמלניע (שבת דף לב.) ואור"י דמב"מ מיפטר הכא משום דגמרינן כל הוצאות ממשכן ושם לא היו נושאים בעלי חיים דאילים ותחשים מוליכין בגליהן ואלון מיד כשיוצא מן היס היו מוליאין דמו בעודו בחחו כי היכי דליגלגל ליבעיה כדאמר בסוף פרק בלל גדול (שם דף עה.)[3]:

הבא בחבית דהפקר ומים דהפקר עסקינן. דלא קנו שביתה לא [1] לזה ולא לזה ואפילו חוץ לתחום דקאמר היינו ממקום שביתת המים אבל חוץ לתחום של הזוכה בהם תחילה לא יוליכו אותן לאחי דפרישת לעיל בפרק מי שהוליאוהו (דף מו.) דכרגלי כל אדם דקתני גבי נהרות המוסכין היינו כרגלי הממלא והא דקאמר נותנו לחבירו וחבירו לחבירו לא משום דלא מלי מזיל התם אלא משום דאסור להעביר ארבע אמות בכה"ר ועוד יש לומר דיכול להוליאם חוץ לתחום [2] שזכה בהן תחילה וכגון שלא נתכוון לזכות בהן לא לעצמו ולא לאחרים כהגבהתו אלא מה שנותים וכענין זה אפי' כי"ט שיך לשנות נותנו לחבירו וחבירו לחבירו אע"ג דליכא איסור ד' אמות: ואי

לו המוציא אוכלין פחות מכשיעור בכלי פטור אף על הכלי מפני שהכלי טפל לו מתיב רב יוסף ר' יהודה אומר בשיירא נותן אדם חבית לחבירו וחבירו לחבירו בשיירא אין שלא בשיירא לא אלא אמר רב יוסף כי תנן נמי במתניתין בשיירא תנן אביי אמר בשיירא אפי' חבית שקנתה שביתה ומים שקנו שביתה שלא בשיירא חבית שקנתה שביתה ומים שלא קנו שביתה רב אשי אמר הכא בחבית דהפקר עסקינן ומים דהפקר עסקינן ומאן אמרו לו רבי יוחנן בן נורי היא [3]דאמר חפצי הפקר קונין שביתה ומאי לא תהלך זו יותר מרגלי הבעלים לא יהלכו אלו יותר מכלים שיש להם בעלים: **מתני'** [4]היה קורא בספר על האיסקופה ונתגלגל הספר מידו גוללו אצלו היה קורא בראש הגג ונתגלגל הספר מידו עד שלא הגיע לעשרה טפחים גוללו אצלו משהגיע לעשרה טפחים הופכו על הכתב רבי יהודה אומר אפילו אין מסולק מן הארץ אלא כמלא[5] מחט גוללו אצלו ר' שמעון אומר אפילו בארץ עצמו גוללו אצלו שאין לך דבר משום שבות עומד בפני כתבי הקודש: **גמ'** האי איסקופה ה"ד אילימא איסקופה רשות היחיד וקמה רשות הרבים ולא גזרינן דילמא נפיל ואתי לאתויי מני

א"ל אביי במאי אוקימתא למתניתין בסכנת עו"ג אימא סיפא ר' שמעון אומר נותנן לחבירו וחבירו לחבירו כל שכן דאווישא מילתא חסורי מיחסרא והכי קתני במה דברים אמורים בסכנת עו"ג אבל בסכנת ליסטים מוליכין פחות פחות מד' אמות: רבי שמעון אומר נותנן לחבירו וכו': במאי קמיפלגי מר סבר פחות מארבע אמות עדיף דאי אמרת נותנן לחבירו וחבירו לחבירו אווישא מלתא דשבת ומר סבר נותנן לחבירו עדיף דאי אמרת מוליכין פחות מארבע אמות זימנין דלאו אדעתיה ואתי לאתויינהו ארבע אמות ברה"ר: וכן בנו: בנו מאי בעי התם דבי מנשה תנא בשילדתו אמו בשדה ומאי אפילו הן מאה דאע"ג דקשיא ליה ידא אפילו הכי הא עדיפא: רבי יהודה אומר נותן אדם חבית: ולית ליה לרבי יהודה הא [6]דתנן [7]הבהמה והכלים כרגלי הבעלים אמר ריש לקיש משום לוי סבא הכא במאי עסקינן במערן מחבית לחבית ורבי יהודה לטעמיה דאמר מים אין בהם ממש [8]דתנן רבי יהודה פוטר במים מפני שאין בהן ממש ומאי לא תהלך זו לא יהלך מה שבזו יותר מרגלי הבעלים אימר דשמעת ליה לר' יהודה היכא דבליען בעיסה היכא דאיתנהו בעינייהו מי שמעת ליה השתא בקדירה אמר רבי יהודה לא בטלי בעינייהו בטלי [9]דתניא רבי יהודה אומר מים ומלח בטלין בעיסה ואין בטלין בקדירה מפני רוטבה אלא אמר רבא[10] הכא בחבית שקנתה שביתה ומים שלא קנו שביתה עסקינן דבטלה חבית לגבי מים [11]כדתנן המוציא החי במטה פטור אף על המטה מפני שהמטה טפילה

הכי גרסינן **כמאי אוקימתא למתני' בסכנת ליסטים אימא סיפא** וכו'. כיון דליסטים לא מבזו להו למאי קא מזלזל ר"ש באיסורא דשבתא כולי האי אל שכן דהא דר"ש גרעיא [2] (כולי האי) מתנא קמא ואיכא זילזול שבת טפי דאווישא מילתא דהכך דלמיקא כולי האי בשבת וכסוי דת"ק עדיף. [3]לשון אחר ועיקר ולא לשבת הספרים מתני' בסכנת עו"ג שגזרו גזירה [1] שלא יניחו תפילין והאי וכסכנה מכסן והולך לו אכולה מתניתין קאי והכי קאמר וכסכנה אפס ימצאו בידו לו ישמע למלכות יהרג בין מעט בין בהתים מכסן בעליהו שלא יוציא כ"כ בבזיון ומניחם שם והולך ולא יחזן משם שמא ירגישו בו ויתחייב למלכות ובריתא בליסטים עו"ג ואפיקפא קאי דקתני מחשיך עליהן ומביאן וכסכנת ליסטים שהוא יכא להחשיך שם מוליכן פחות פחות מד' אמות וכו' ולא יניחם שם שלא יזלזלו הליסטים בהם ויבהגו בהם מנהג בזיון וכמאי אוקימנא למתניתין בסכנת עו"ג שלא יתחייב למלכות אימא סיפא וכו' וכ"ש דאווישא מלתא ויישמע למלכות יותר משאם מכניסן זוג זוג לו מחשיך עליהם לכולם וזה עיקר מדלא גרסינן בריש כל שכן דאווישא מלתא דשבת כדגרסינן בסיפא מכלל דהאי אווישא דמילתא לאו אזלזולא דשבת קפיד אלא אסכנת נפשות קפיד: **אע"ג דקשיא ליה. הא עדיפא.** שמטלטלין אותו מיד ליד: **הא עדיפא.** בשבתא ולא יטלטלו הוא לבדו פחות פחות מד' אמות: **כרגלי הבעלים.** שהשולא לו לוקח בהמה לו כלים מחבירו ביום טוב אינו יכול להוליכם אלא למקום שהבעלים הרשאושים מומרין ליך שם ואם עירבו לעפון לא יוליכנו זה לדרום: **מחבית לחבית.** והשניה שלו וכן עושה תמיד. ולקמיה מפרש מאי לא תהלך זו: **אין בהם ממש.** לקנות שביתה אלא בעליהם הרשאושים וכל אדם מותר להוליכן כרגליו: **פוטר במים.** פלוגתייהו נפרק בתרא דבילה [לא.] האשה ששאלה מחבירתה חבלין לקדירה ומים ומלח לעיסתה הרי הן כרגלי שתיהן אין העיסה הולכת אלא למקום ששתיהן מותרות ליך שם ואם עירבה זו לעפון וזו לדרום אין עיסה זזה ממקומה לפי שאין לזו של לפון אפילו אמה אחת בדרום וה"מ כשנתנו עירובן לפוף אבלים ר' יהודה פוטר במים שאין בעצלת המים אוסרת על בעלת הקמח כלום: **ומאי לא תהלך זו.** הא רבי יהודה נמי בחבית לא קאמר דיכולה חבית להלך יותר מרגלי הבעלים דהא אוקמינן מתני' כמערן מחבית לחבית: **מפני רוטבה.** שיכר ואם השאילה מים לקדירתה הרי היא כרגלי שתיהן: **מים שלא קנו שביתה.** שנתמלאו היום ממעין הנובע או מן הנהר דתניא (לעיל דף מו.) נהרות המוסכין ומעינות הנובעים הרי הן כרגלי כל אדם: **דבטלה חבית לגבייהו.** מפני שהיא טפילה להן ורבנן פליגי למימר דלא תהלך זו דלא בטלה לגבייהו: **פטור אף על המטה.** הואיל ופטור על המי דקיימא לן [קג.] מי נושא את עצמו: **כשיירא.** שחנתה בנקעה שאנוסין הן שאין להם מים שרי להו רבנן דתיבטיל: **רבי יוחנן בן נורי.** כפרק מי שהוליאוהו (לעיל מה:): **מתני' היה קורא בספר.** כל ספרים העשויים בימי הרשאושים עשוין בגליון[2] כספר תורה שלנו: **גוללו אצלו.** הואיל ורשאו אחד בידו ובגמרא [לא.] מפרש לה: **לעשרה טפחים.** לעשרה המתחושים שברשות הרבים [3] וכולן מפרש בגמרא [שם]: **הופכו על הכתב.** האותיות כלפי הכותל שלא יהא מוטל כל כך בבזיון ומניחו עד שתחשך: **משום שבות.** כגון זו שלא נפל מידו שהרי אחז ברשאו אחד ואין כאן אלא משום גזירה דילמא נפיל כוליה מידיה ואתי לאתויי. כל איסור דרבנן הוי שבות: **גמ' אי נימא איסקופה רשות היחיד.** גבוהה עשרה ורחבה ארבעה. ולפניה רשות הרבים וקאמר מתני' אע"ג דמונח דאשו ברשות הרבים גוללו [4] ברשות היחיד: **ולא גזרינן דלמא** [5] **נפל.** כוליה מידיה דאיכא חיוב חטאת ואתי לאתויי: מני

מסורת הש"ס

א) [מיי' פ"ה מהל' ש"ש הל' ט טוש"ע ח"מ סי' שלז סעי' ג]:
ב) ב טוש"ע ח"מ סי' שנג סעיף ג]:

רב ניסים גאון

מאן אמרי לו ר' יוחנן בן נורי הוא דאמר חפצי הפקר קונין שביתה. איתה בפרק מי שהוציאוהו גוים. וכבר כתבנוה בפרק בכל מערבין.

רבינו חננאל

ר' שמעון אמר בשעת סכנת לסטים [אינן] מוליכין פחות פחות מד' אמות. זמנין דמשהלי ואתי לאתריינהו ד' אמות ברשות הרבים. נותנן לחבירו וחבירו לחבירו עד שמגיע לחצר החיצונה. הא עדיפא דהא דאמר פחות פחות מד' אמות ומנין דמישהלי ואיתן לאיתתנהו ד' אמות ברשות הרבים. ותנא קמא סבר הא עדיפא, דהא כר' שמעון אווישא מלתא ומחיידע לכל. וכן בנו נותנו לחבירו וחבירו לחבירו. מאי בעי התם, תנא דבי שמואל בשילדתו אמו בשדה. ואע"ג דקשה ליה לתיגוק (השלמתו) [השלחתו] מיד ליד, הא עדיפא ליה מלהוליכו פחות פחות מד' אמות. ר' יהודה אומר וכו'. אתינן לאוקומי לאו חבית ממש, אלא מי החבית, ובמערה מחבית לחבית [והחבית] קני שביתא ואסור. אבל מיא לית בהו ממש. ור' יהודה לטעמיה דתנן ר' יהודה פוטר במים מפני שאין בהן ממש. ודתינן אימור דשמעת ליה לר' יהודה במיא דלית בהו ממש במיא דבליעי בעיסה, במיא בעינייהו מי שמעת ליה, והא אידו דאמר מים ומלח אין בטלין בקדירה מפני שהיא רוטבא. ואוקמה רבא בחבית שקנתה שביתה ונתמלאת בשבת ממעיין נובע ביוצא בהן דלא קנו שביתה דבטלה לה חבית לגבי מים, ומטלטלת אגב מיתיה. כדתנן את החי במטה כו'. ואוקמה רב יוסף למתני' כשיירא כדתניא ר' יהודה אומר בשיירא נותן אדם חבית לחבירו וחבירו לחבירו. ואתא רב אשי ואוקמה בחבית דהפקר ומים דהפקר. ומאן אמרו לו רבי יוחנן בן נורי, דאמר חפצי הפקר קונין להן שביתה. והכי קאמר ליה לר' יהודה לא תהלך זה יותר מן הכלים שיש להן בעלים. וקיימא לן כרב יוסף דתניא בהדיה כוותיה. היה קורא בספר כו'. אוקמה רב יהודה באיסקופה רשות היחיד וקמה עוברת רשות הרבים. ולא גזר דילמא נפיל לרשות הרבים ואתי לאתויי.

הגהות הב"ח

(א) גב' במסנה אלא כמלא החוט גוללו [וכן הוא גירסת הירושלמי והר"ש]: (ב) רש"י ד"ה הכי גרסינן וכו' גרעיא מת"ק דאיכא וכו' דמקילי כולי האי: (ג) ד"ה בעשרה וכו' וכרלה מפרש בגמר': (ד) ד"ה וקמה וכו' גוללו אצלו ברשות היחיד: (ה) ד"ה ולא גזרינן דילמא נפיק כוליה מידיה ואתי לאתויי דאיכא חיובא חטאת הס"ד: (ו) תוס' ד"ה הכא וכו' לא קני שביתה לא זה ולא זה ואפילו: (ז) בא"ד דיכול להוציאן חוץ לתחום של הזוכה בהן תחילה:

מוסף רש"י

כרגלי הבעלים. לין אדם יכול להוליכה כי"ש אלא במקום שבעליה יכולין ליכן, ואם לא ערב יש לה אלפים לכל רוח העיר, ואם ערב לעפון גם היא תלך לעפון ולא לדרום (ביצה לז:). מפני שאין בהן ממש. אין ניכרות לא בקדירה ולא בעיסה, אלכן אין מעכבות הולכתן, וכגמ' מיקי לה כתכיל עבה שאין המים ניכרים כו' (שם). מפני רוטבה. הניכר לעניים (שם לא.). המוציא החי במטה. ומי לא מחייב על הוצאתו, דהוא מקיל עצמו ונושא עצמו (שבת צג:). חפצי הפקר. המלאים (ביצה לח:) כלים שאין להם בעלים ומשיכה להן במקום אחר, אע"ג שלא נתכוין להן אדם להקנותן שביתה (לעיל מה:). קונין שביתה. והמוצאן מוליכן ממקום מלאתן אלאים לכל רוח ואינו מוליכן למקום שנבר שם, דיש להם שביתה לעצמן (ביצה שם) כמקומן ואין אדם יכול לטלטלן מפני יותר מאלפים לכל רוח ואפילו עיכב לגד אחד (לעיל שם). היה קורא בספר. כל ספרים שלהם עשויים כמגילה (שבת ה:). ונתגלגל הספר מידו. ולשנה אחד בידו (שם). גוללו אצלו. דכיון דאינונו בידו, אע"ג דאיכא שבות דילמא נפיל כולה כרב"ר ואתי לאתויי (לקמן קג.) וכגמ' מוקים לה באיסקופה כרמלית כגון נבוה ג' ורוחבו ד' ורשות הרבים עוברת לפניו אלא נפל כוליה מידיה ומהדרי ליה מרב"ר לאיסקופה לאו מיהא חטאת איכא, אלכן אחד בידו ואין כאן עקירה, אפילו משום שבות אמי לא גזור (שבת ה:). היה קורא בראש הגג. שהוא רשות היחיד, ונתגלגל הספר מידו. ולשנה אחד בידו, עד שלא הגיע. לאם המתחון, לעשרה טפחים. המתחושים שהוא

[1] לזה ולא לזה. ולא אפילו חוץ לתחום. [2] הבא בחבית. [3] ד"ה בבהמה. [4] ד"ה בבהמה. [5] ד"ה בבהמה. [6] ד"ה בבהמה. [7] ד"ה בבהמה. [8] ד"ה בבהמה. [9] ד"ה בבהמה. [10] ד"ה בבהמה. [11] ד"ה בבהמה.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com